

Romantika s dávkou humoru

JAK

BÝT

CAROLINE

PETER
BARLACH

Jak být
CAROLINE

Peter Barlach

*KONSTEN ATT VARA CAROLINE (HOW TO BE
CAROLINE)* © Peter Barlach 2015, 2016, by Agreement
with Grand Agency, Sweden, and Andrew Nurnberg
Associates International Limited

Všetchna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Adriana Kubrychtová, 2018

Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2018

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2018

ISBN: 978-80-7585-971-6 (pdf)

Jak být CAROLINE

Peter Barlach

Přeložila: Adriana Kubrychtová

Mám pocit, že vítr fouká snad i pod kůži. Je pondělí ráno a já nastupuju do autobusu v centru Lidingö a snažím sama sebe přesvědčit, že jít do práce je vlastně fajn.

Ve sluchátkách mi hraje Robyn. Ale ani její hlas nepomáhá.

Začíná poprchávat, a tak se jdu schovat pod šikmou stříšku chránící výklady ještě zavřených obchodů.

Svetlana a ostatní žebráci tu zatím nejsou.

Vejdu do obchodu, projdu oddělením zeleniny a delikates s přehnaně dlouhým pultem, aniž bych někoho pozdravila. V úzké chodbě pro personál si pípnu příchod u elektronické čtečky docházkových hodin, kterým říkáme Agda.

„Víš, že si máš píchnout až po tom, co se převlečeš, Carro?“

Daniella. Ví, že nesnáším, když mi někdo říká Carro.

Otočím se a dojde mi, že celou dobu stála u kopírky. Ukáže na ručně napsanou cedulku nad docházkovými hodinami. Ani se na cedulku nemusím podívat, abych věděla, co je na ní napsané. PŘÍCHOD SI PÍPNĚTE PO PŘEVLEKNUTÍ, ODCHOD SI PÍPNĚTE PŘED PŘEVLEKNUTÍM.

Nejradši bych řekla: „Co je ti sakra do toho!“ Ale pronesu: „Jasně, promiň, nedošlo mi to.“

„Ok. Ale ať už se to neopakuje,“ usměje se Daniella celým svým ze solária opáleným obličejem a vejde do obchodu.

Šmírovala mě snad?

Dřív jsem se nemusela ani trochu namáhat, aby se mi v práci líbilo. Náš šéf, Henrik Lundqvist, mě zbožňoval a nechal mě panovat nad pultem lahůdek a dělat „Carolininy tapas“. Naslouchal všem mým nápadům a já jsem za to byla flexibilní, co se týče přesčasů. Zaměstnanci měli pocit, že má jejich práce smysl, a zákazníci se cítili opečovávaní. Podle mě jsme dokázali udělat obchod s potravinami tak osobní, jak jen to jde.

Pak ale jeho nejmladší dcera onemocněla a on se s rodinou odstěhoval do Thajska. Potraviny prodal konkurenci vedle a teď jsou oba obchody sloučené jako Maxfood. Ze dvou velkých prodejen tak vznikla jedna přehnaně velká. Jediné, čím se můžeme chlubit, je patrně to, že vzdálenost mezi okurkami a mlékem je téměř kilometr.

Všechno to osobní je tatam a bohužel vystřídáno centrálním řízením.

Novou vedoucí se stala Daniella Anderssonová, která neví vůbec nic o službách, zákaznících ani o Lidingö. Ale ví všechno o Maxfood. Je jí kolem čtyřicítky, má hnědé jiskrné oči, vybělené zuby a roztomilé dťolíčky ve tvářích. Mezi personálem nenajdete nikoho, koho by v první chvíli okamžitě neokouzila. Ale pak jsme zjistili, jaká je. Falešnějšího člověka abyste pohledali. Nicméně stejně jí všichni podlézají a nikdo si ani netroufne ji pomlouvat.

Za Henrika Lundqvista jsem nikdy nic neztopila. Ani olivu. Vzal mě pod svá křídla, když jsem měla hodně těžké období, takže bych si to ani nedovolila.

Zato teď. Abych se v práci nenudila, nacházím si způsoby, jak si dopřávat luxusní večere za dostupné ceny.

Do odpadků ve skladu se skoro denně vyhazuje maso, kterému nic není. Když zrovna zavírám, občas si nějaké vezmu. Ale to se dá těžko považovat za krádež, spíš je to pomoc životnímu prostředí. Za dob Henrika Lundqvista se to smělo.

Sahám však i k daleko rafinovanějším způsobům. Například si nějakou drahou delikatesu zvážím jako něco levného a koupím si ji.

Jenže dneska dělám u výseku s protivným Ralfem a praštěnou, ale milou lesbou Anna-Lenou Samuelssonovou, která o sobě mluví jako o ALS.

Mám zálusk na nádhernou svíčkovou, která čtyřicet dní visela na farmě kousek od Flenu. Je pěkně prorostlá tukovým mramorováním, a tak tmavá, že vypadá skoro jako černá. Kilo stojí 899 švédských korun.

Během toho, co je ALS zaneprázdněná nějakou paničkou z Lidingö, která si neví rady s mortadelou, a Ralf je na toaletě, provedu svůj dosud největší lup. Ukrojím pořádný kus svíčkové, odhadem dobrých 400 gramů. Navážím 393 gramů, mám to zkrátka v oku. Maso pak zabalím a zvážím jako hovězí krk, to nejlevnější, co na pultě máme.

Balíček mě vyjde na čtyřicet tři korun. Kdybych ho zabalila jako svíčkovou, stál by více než tři sta padesát. Fixem

na balíček napíšu C a v lednici za pultem ho schovám za něčí balení buřtů.

Je 19.02. A pro dnešek končím. Dávám si extra pozor na to, abych si pípla, než se jdu převléknout, aby zase někdo neměl řeči. Do nákupního košíku jsem si dala také brambory a kořenovou zeleninu. Jednak nestojí moc a jednak se hodí na guláš k hovězímu krku, kdyby někoho napadlo mě sledovat.

Při placení si vždycky vyberu tu pokladní, která má nejméně zkušeností. Dnes je to slečna, jejíž jméno ani neznám. Je strašně zmalovaná, takže mě hned napadne jeden z vtipů o blondýnách, které vždy v šatně vypráví Östen.

„Jak umřela blondýna při pití mléka?“

„Kráva se posadila.“

Prostor pro smích.

Ve frontě přede mnou stojí chlápek kolem třicítky. Jako obvykle si prohlížím obsah jeho košíku a snažím se odhadnout, co je zač. V tomto případě je to snadné. Hotová jídla značky Operakällaren. To jsem nikdy nepochopila. Chlapík má peníze, je single a je přesvědčený, že má styl. Já si to tedy nemyslím.

Ve chvíli, kdy chci začít vykládat svoje zboží na pokladní pás, se z druhé strany přihrne roztomilá paní v červeném kloboučku.

„Chtěla jsem v automatu vrátit lahve od minerálky za osmnáct korun, ale něco se asi pokazilo...“

Blondýna za kasou se na ni zmateně podívá.

„Můžu vidět účtenku z automatu?“

„Zmáčkla jsem ten žlutý knoflík.“

„Žlutý knoflík?“

Hned je mi jasné, co se stalo. Na automatu je čudlík, který když stisknete, věnujete peníze Červenému kříži, místo toho, aby vám automat vrátil částku za lahve. Paní stiskla právě tenhle knoflík a teď chce svých osmnáct korun.

Ukazuje účtenku z automatu. „Stojí tu: *Děkujeme za váš příspěvek Červenému kříži*, ale já už dávám peníze na dobročinnost jinde.“

„Aha, je mi líto, ale to nejde...“, začne blondýna.

„Dej jí těch osmnáct korun, pak se to dořeší“, říkám mile.

„To nemůžu, pak by mi to v kase chybělo.“

Chudák paní pokračuje: „Stálo tam, že mám dostat osmnáct korun. Přece kvůli tomu, že zmáčknu špatný knoflík...“

„Souhlasím s vámi“, říkám.

Blondýna zvedne interní telefon.

„Prosím asistenci na pokladnu číslo tři.“

V duchu si říkám, že je jediné dobře, když bude před mou krádeží na kase trochu zmatek. Hlavně aby nepřišel někdo bystřejší nebo někdo z vedení.

Samozřejmě k nám míří Daniella. Sevře se mi žaludek a jako vždy, když jsem nervózní, mě začne nepříjemně lechtat v nohách.

„S čím vám můžeme pomoci?“ ozve se Daniella a zazubí se.

Paní znovu vysvětlí, co se stalo, a Daniella pouze potvrdí, že Maxfood nemůže s její chybou nic dělat.

„A není to příjemné, že jste malým příspěvkem podpořila Červený kříž?“

„Přispívám pravidelně dost vysokou částkou a teď chci svých osmnáct korun za ty přitroublé lahve,“ stojí si za svým paní.

„Přitroublý je spíš někdo jiný...,“ mumlá si pro sebe Daniella.

Nahmatám v kapse zmuchlanou dvacku.

„Prosím, tady máte,“ obracím se na paní v kloboučku.

„Ale to né...“

„Ale to jó...,“ řeknu a usměju se, „a je to vyřešené.“

„Mockrát děkuji,“ povídá obměkčená paní, „počkejte, ještě vám dám...“

„Ne, ne, to nechte.“

Paní v kloboučku znovu poděkuje a odchází. Daniella se mi upřeně zadívá do očí. Podívám se do jejích, spokojená, že se nezajímá o můj nákup na pokladním pásu.

„Doufám, že je ti jasné, že to jde na tvé vlastní triko, Carro,“ poznamená přísně Daniella.

„Jistě,“ odpovídám.

„Fajn, jsem ráda, že si rozumíme,“ odvěti Daniella a odchází.

Blondýna vypadá ustrašeně.

„Hezký, jako kdybych u sebe měla peníze, tak bych taky...“

„To je v pohodě.“

Všechno moje zboží na pásu posune zautomatizovanými pohyby do další části pultu, kde si ho naskládám do tašky. Rozloučím se s ní a také s ostatními pokladními a odcházím. Vždycky myslím na to, abych měla rovná záda. Nejsem moc

vysoká, a tak chci mít alespoň pěkné držení těla. A teď, když odcházím, se narovnáám ještě o něco víc.

Nasadím si sluchátka a poslouchám totéž, co ráno.

„I’m just gonna dance all night. I’m all messed up, I’m so outta line. Stilettos on broken bottles. I’m spinning around in circles.“

Chci být jako Robin Hood. Nebo Robyn Hood. Nezkrotná Robyn Hood, co bere chamtivému Maxfoodu a dává chudým tetkám.

2

Sedím v autobuse 53 na cestě k tátovi na Henriksdalsberget.

Představa, že budu sama sedět ve své garsonce s kuchyňským koutem a rozkládacím gaučem v Kungsholmenu a pochutnávat si na drahém mase, mě ani trochu neláká. Jen táta dokáže můj úlovek křehoučkého masa náležitě ocenit. Navíc ho nikdo nedokáže připravit tak dobře jako on. Je kuchař takového formátu, že by mohl z fleku nastoupit do kterékoli luxusní restaurace v Evropě. Ale on tvrdí, že tuhle branži nesnáší, že jde jen o byznys, prestiž a styl. Pravda je ale taková, že nemůže žít bez alkoholu. Málokdy je namol, ale úplně střízlivý není nikdy. A v dnešní době nemůžou kuchaři popíjet od oběda až do noci, i kdyby byli sebelepší.

První, co uvidím, když otevřu dveře do tátova bytu, je hromada lišek na stole v obýváku.

„Haló?“ zavolám.

Nic. Udělám pár kroků dovnitř a zavolám ještě jednou a hlasitěji.

„Tati!“

„Ahoj, ahoj,“ slyším někoho mumlat od podlahy. Sehnu se a uvidím ho ležet pod gaučem.

„Co děláš?“

„Hledám.“

„Utekla ti snad liška, nebo co?“

„Ne, hlemýžď zahradní,“ odpovídá a snaží se vyškrábat zpod gauče.

„Hlemýžď?“

Člověk by si řekl, že by to měl nějak vysvětlit, ale znám tátu. Je přesvědčený, že jestli je něco zbytečné, tak je to vysvětlování a rozvíjení věcí, které není třeba rozvíjet. A pokud někdo hledá šneka ve třetím patře paneláku stojícího na samém vrcholu kopce, tak hledá šneka ve třetím patře paneláku stojícího na samém vrcholu kopce.

Stojím pořád v obýváku a rozhlížím se kolem. Jako vždy tu visí různá koření, která táta právě suší, a v květináčích umístěných všude možně ta koření pěstuje. Na plotně v několika obrovitých hrncích bublá cosi, co voní jako vývar ze zvěřiny. Nevím přesně z jakého zvířete, ale sázím na srnčí. V obýváku, kde lidé většinou mívají vitrínu nebo skříňku, má táta enormní mrazák.

Táta žije život tak trochu v ústraní. Nesnáším ho za to, ale zároveň jej za to zbožňuju. Kromě toho, že prodává svoje vývary do restaurací ve Stockholmu a okolí, má na práci ještě hromadu dalších věcí. Nevím ale úplně přesně co, protože o tom nikdy nemluvíme.

Na zemi v obýváku stojí bedna plná trávy, listů a šneků.

Táta se postaví na vratké nohy.

„Ano, včera jsme nasbírali čtyři tucty, když už jsme byli v lese. Ale pak jsem tu měl malou oslavu a jeden utekl.“

„Mám ti pomoci hledat?“

Slyší mě, ale pokračuje ve vysvětlování.

„Jednoho rána jsem se probudil a dostal jsem nesmírnou chuť na bruschettu se šneky. Jedla jsi to někdy?“

„Nejedla. Je to dobré?“

„Netuším. Nikdy jsem o tom neslyšel. Ale mám pocit, že by to mohlo být dobré. Citron, česnek, rajčátko, šnek, pažitka a tak dále. Hodí se to k sobě.“

„No, to zní vážně skvěle. Chceš pomoci hledat?“

„Budu rád. Nemáme zase tolik času. Brzy budou odkládat ulitu.“

Táta používá spoustu výrazů pro smrt. Tenhle ale slyším poprvé. Pokud už je někdy donucen mluvit o smrti svého syna, což je pro něj to nejhorší, co jej může potkat, sahá k různým metaforám jako „Sebe šel na druhou stranu řeky“ nebo „odstěhoval se do garsonky s víkem“.

„Kde jsi toho hlemýždě viděl naposledy?“

„Napadlo mě, že by mohl být na balkoně, ale tam je děsná zima,“ uvažuje táta a jeho hlava znovu zmizí pod gaučem.

Sundám si svou zelenou parku z bazaru, ale kozačky si nechám. Táta nechce, abych u něj chodila jen v ponožkách. Kozačky jsou to jediné, co nemám ze sekáče. Třeba dneska mám na sobě značkovou halenku a kvalitní džíny, celkem za 30 švédských korun.

„Jak se jmenuje?“ ptám se.

„Nijak, sakra, přece ho nebudu pojmenovávat. Jakmile jej pojmenuješ, už si k němu vytvoříš vztah, a to pak může být nepříjemné. Musíš je vykrmit, pak je nechat vyhladovět,

potom důkladně vymýt. Navíc ani nevím, jestli je to samec, nebo samice.“

„Je to samice a bude se jmenovat Annika,“ rozhodnu.

„Tímto tě křtíme na Anniku,“ zvolá táta, aniž by nějak komentoval, že jsem vybrala matčino jméno.

„Anniko!“ volám a zároveň hledám, dokud to najednou nekřupne pod kozačkou.

„Tati, myslím, že jsem ji našla,“ oznamuju tátovi, který se pomalu souká zpod gauče.

„Znělo to tak.“

Nadzvednu nohu a na zemi vidím ležet schoulenou Anniku s rozkřáplou ulitou.

„Tak to bychom měli,“ říká táta, „už je jich jen čtyřicet šest.“

Vezme noviny, a než vyhodí Anniku z balkonu, rozmáčkne ji.

Když se vrátí, ptá se, jestli si dám skleničku rosé.

„Ráda.“

Ukážu mu maso. Zavře oči a přivoní si.

„Tohle byla šťastná kráva,“ mumlá spokojeně, „jak dlouho visela? Měsíc, nebo...?“

„Čtyřicet dní. Je z Flen.“

Kývne hlavou a otočí balíček, na němž najde nálepku hovězí krk.

„Kreativní, Caroline, kreativní.“

„Hm.“

Podíváme se na sebe a usmějeme se. Jeho nerovnoměrně prošedivělé strniště a ztrhaný obličej jej dělají staršího, než je,

ale jeho modré oči jsou stejně tak vlídné a čilé jako vždycky. Nalije mi sklenku růžového vína, pustí něco z rané tvorby Cornelise Vreeswijka a posadí se na gauč. Sednu si naproti němu a společně se pustíme do čištění hub. Dvanáct kilo lišek.

3

Nejlepším lékem na kocovinu je sauna a bazén. A nejlepší bazén v celém Stockholmu je Eriksdalsbadet. Vyzkoušela jsem všechny.

Jako obvykle se na sprchování před vstupem do bazénu vykašlu. Čistá jsem přece dost. Zbožňuju ten pocit, když se nořím do vody, a namočením ve sprše se ten prožitek akorát úplně zkaží. Někdo jednou řekl, že „koupat se nahý v moři je jako spojit se s věčností“. S tím naprosto souhlasím. Moře je však v tuto roční dobu bohužel tak studené, že musí postačit koupání v plavkách ve vyhřívaném chlorovaném bazénu.

Postavím se na startovací blok a jako bych hned o něco povyrostla. Trupem cílím mírně vzhůru a těsně předtím, než se ruce dotknou vodní hladiny, se narovná. Celým tělem cítím, že to byl slušný ponor. Plavu pod vodou tak dlouho, dokud zvládám zadržet dech. Když se vynořím, vidím, že jsem uplavala skoro půlku padesátimetrového bazénu. Můj rekord je celý bazén. Ale na to jsem trénovala několikrát týdně, bylo mi třináct, a především jsem neměla kocovinu.

Kocovinu svádím na tátu. Z mrazáku vytáhl několik vývarů a připravil omáčku z červeného vína, které stáčeli snad

v samotném nebi. K tomu na koňaku flambovaný hovězí tournedos, lišky a borůvkový džem. To bylo snad to nejlepší, co jsem kdy v životě jedla, ale ten pocit mám vždycky, když vaří táta. Po jídle jsme přešli na jeho domácí víno z černého rybízu.

Usnula jsem na gauči.

V bazénu jsem skoro sama. Jsou tu jen dva důchodci, kteří pomalu splývají tam a zase zpátky, a matka se synem. Ten má rukávky a zelené klapky na uši. Když si dávám pauzu a chvíli je sleduju, všimnu si, že s chlapcem něco není v pořádku. Je trochu jiný, jak říkával táta o Sebastianovi, který měl snad všechna postižení, která člověk může mít. Na dálku chlapcovu diagnózu nepoznám, ale jsem si jistá, že nějakou má.

Jeho matka k němu promlouvá klidně a jemně, celou dobu jej povzbuzuje a chválí ho, jak je šikovný, přestože ze sebe vydává jen divné zvuky a nekontrolovaně se pohybuje. Často potopí celou hlavu pod vodu, takže mu nad hladinu vyčnívají jen rukávky a ruce. Byli tu, už když jsem přišla, a vypadá to, že to jen tak nevzdají.

Uplavu ještě několik bazénů, než se zase posadím na kraji. Tentokrát o trochu blíž k nim.

Myslím na mámu a na to, jak se Sebastianem chodila do bazénu každý den. Dá se říct, že ve sportovní hale Nacka téměř bydleli. A jak jsem to nenáviděla, protože se nikdy nedívala na mě, když jsem trénovala skoky do vody, ani když jsem soutěžila.

Tahle máma má se svým synem neuvěřitelnou trpělivost. Musí jí být pěkná kosa a určitě je i dost unavená,

ale trénuje se synem dál. Jestlipak byla moje máma taky taková?

Za chvíli mi začne být dost chladno. Vydám se směrem k šatně. Sprchuji se studenou vodou, abych se před vstupem do sauny ochladila ještě o něco víc. Jako vždycky v tuhle dobu tady není moc lidí. Dvě objemnější ženy středního věku si vykládají o nějakém švédském seriálu, který neznám. Potají si prohlížím jejich těla. Zajímalo by mě, jestli to dělají všechny ženy. Možná proto ani nepostřehnou, že je tajně pozoruje někdo jiný. Nebo to dělám jen já? Obě ženy si myjí vlasy a zavřou u toho oči, aby se jim do nich nedostal šampon. Můžu zcela nerušeně a otevřeně šmírovat. Připomínají mi kreslené postavičky Barbapapa. Akorát se špeky navíc. Líbí se mi to. Taky jsem trochu kulatější, ale moje světlá kůže je po celém těle hladká. Některým mužům se líbí můj zadek, jiným zase prsa. Když mám výstřih a mluvím s nějakým mužem, jeho pohled často sjede dolů.

Před pár týdnů jsem byla v hospodě s Linou, kamarádkou, se kterou už se moc nebavím (stává se mi, že mě kamarádi přestanou bavit anebo umřou). Přišel k nám chlápek, který měl už dost vypito, a prohlásil: „Netuším, kolik jsi za ty kozy dala, ale řeknu ti jedno, stálo to za to!“ A pak prostě odešel. Nestihla jsem ani říct „děkuji“ nebo „nech si ty ubohé kecy“. Chtěla jsem se naštvat, což není zas tak těžké, zvlášť když vám lichotí podnapilý padesátník. Ale vlastně mě to potěšilo. Lina pronesla něco feministického, asi trochu žárčila. Často myslím na to, že bych se chtěla zlepšit v rozdávání komplimentů. Když má nějaká slečna

v metru pěkné šaty, určitě bude ráda, když jí je někdo pochválí.

Zrovna když chci vypnout sprchu, přichází matka se synem. Přestože mám husí kůže a mrznu, sprchuji se dál.

Jednou rukou vede syna a v druhé nese kýbl. Sundá chlapci rukávky, ale sluchátka na uších mu nechá. Kýbl naplní vodou a chlapce polije. Vypadá to zvláště, ale já chápu, že to je součástí jejich rutiny.

Vejdu do sauny. Horký vzduch narazí do mého chladného těla a rázem je mi lépe. Kocovinu jako kdybych nechala za dveřmi. Sauna je už naštěstí prázdná. Svléknu si plavky a sednu si na rozložený ručník do horního rohu.

Po chvíli do sauny vejde i matka se synem. Hned se omlouvá a ptá se, jestli můžou. „Samozřejmě. Nevadí, že jsem...“, ukazují na své nahé tělo a jí hned dojde, co tím myslím.

„Vůbec ne. Hannesovi to je jedno. A mně vlastně také,“ prohlásí a obě se trochu zahihňáme.

Sedí na spodní lavici. Teprve teď si chlapec sundává sluchátka. Může mu být tak deset, jedenáct. Má jemné rysy v obličeji.

Matce je něco kolem čtyřiceti, má platinové vlasy a oči veliké jako laň. Ženy po čtyřicítce mívají už trochu povadlou postavu, ale ona ji má moc pěknou. Ve svých pětadvaceti musela být taková kost, že se z její přítomnosti chlapi rosili víc než tady v sauně.

„Ahoj, Hannesi,“ říkám.

Matka se podívá na chlapce, aniž by ho stresovala. Za několik vteřin chlapec zamumlá „ahoj“ a udělá zvláštní pohyb

krkem. Vystrčí bradu dopředu a krk ohne dozadu, jako když plavete prsa a vynořujete hlavu při nádechu.

„Hannes to tady zbožňuje. Vid', zvládneš se koupat klidně i několik hodin a ze sauny se ti nikdy nechce ven. Voda a teplo mají holt něco do sebe...“

„Možná nám to připomíná místo, odkud jsme přišli,“ říkám, ale hned toho lituji. Nechci vypadat domýšlivě.

Ale matka kýve hlavou. „Přesně! Že ti to připomíná tvoje nejlepší časy, zlato, když jsi ještě byl u maminky v bříšku? Bez starostí a povinností. Zlatíčko moje. Hlavně nezapomeň hodně pít, abychom tu mohli zůstat o něco déle,“ podává mu jeho PET lahev s vodou.

„A je tu ticho a klid, tady ani nepotřebuješ sluchátka,“ dodává směrem k němu, ale já pochopím, že mi tím chce říct, že je chlapec extrémně citlivý na zvuky. Chová se k němu moc hezky. Mluví s ním, ale komunikuje tím i se mnou. Vybavím si, že jsem se taková snažila být k Sebastianovi, abych ho nikdy nevynechávala, když jsem mluvila s ostatními. Ale máma dělala pravý opak. Mluvila jenom se Sebastianem a nás ostatní vynechávala.

„Jste skvělá máma,“ slyším se říkat.

„Díky...,“ odpovídá překvapeně a podívá se nahoru mým směrem. Vidím na ní, že ji to skutečně potěšilo. I když je to trochu divné, mám pocit, že jí musím vysvětlit, jak jsem to myslela.

„Že mu věnujete tolik svého času, aby...“

„Kdybyste mě viděla včera večer, když nechtěl spát, tak byste to určitě neřekla,“ povzdechne si zlehka.

„Myslela jsem tím, že věnujete tolik svého volného času tomu, abyste jej mohli strávit tady. Spolu,“ vysvětluji.

Pořád mívám úzkostné pocity, když si vzpomenu, jak lidé mluvili, jako kdyby tam Sebastian vůbec nebyl. „Jak mu je?“ ptali se, jako kdyby se nemohli zeptat jeho. Přála jsem si, abych mohla říct: „Zeptej se ho sám, vole, když tu sedíš!“ A občas jsem něco v tom stylu i prohodila, ale to pak bylo doma řečí.

Matka vypráví, že Hannes teď nechodí do školy. Obec rozhodla, že bude chodit do normální školy, aby se začlenil do kolektivu. Ale nešlo to. Tak se o něj stará sama, když stejně nemá práci. Aniž by se o tom slůvkem zmínila, dojde mi, že je svobodná matka. Nestěžuje si, ale je mi jasné, že to musí mít strašně těžké.

Natáhnu pravou ruku směrem k ní.

„Caroline,“ řeknu s důrazem na krátké i, aby pochopila, že se to vyslovuje *Karolín*.

„Těší mě. Bente,“ odpovídá a udržuje oční kontakt. Pak začne chlapci maminkovsky uhlazovat vlasy.

Sedíme v tichosti. Jako kdybychom se před sebou začaly stydět, jakmile jsme si prozradily svoje jména.

Myslím na to, jestli byla máma se Sebastianem někdy v sauně.

Nikdy jsem se na to nezeptala.

Jedu metrem a piju jogurt rovnou ze sklenice. Je ráno a jsem na cestě do práce.

Už bych opravdu měla dát výpověď.

Rok jsem cestovala a mimo jiné zkoušela pracovat v hospodě v Londýně. Ale práce ve výčepu, který patří někomu jinému, nemá bohužel nic společného s vařením.

Hospodským byl värmlandský alkoholik, který každé ráno začínal týmž vtípem.

„Caroline, víš, čeho člověk lituje, když si ráno naleje víno?“

„Ne,“ měla jsem pokaždé odpovědět.

„Že si ho nedal už dřív!“ A pak se chechtal a nalil do sebe celou sklenici vína.

I já jsem pila čím dál víc, až jsem nakonec měla pocit, že se proměňuju v tátu. Tak jsem se sbalila a odjela domů. Aniž bych věděla, jak k tomu došlo, zase jsem skončila v tomtéž krámě.

Sním o tom, že si jednou otevřu restauraci. Jmenovala by se Carolininy tapas. Někde jsem četla, že k otevření restaurace je třeba základní kapitál minimálně půl milionu. Lépe celý milion. A ten samozřejmě nemám. Myslím, že na spořicí účet mám asi tak dvanáct tisíc.

Je dopravní špička. Když je všude kolem tolik lidí, snadno začnu panikařit. Dalším, trochu menším snem než tapas restaurace, je, že si koupím skútr a budu se moct vyhýbat hromadné dopravě.

Poslouchám Thåström a pokouším se uniknout do bubliny hudby.

Dojedu poslední kapku.

Ó, to poslední, to schovej pro mě.

Dojedu poslední kapku.

Ó, to poslední, to schovej pro mě.

Když přijíždíme na zastávku Gärdet, poklepe mi na rameno nějaká paní. Vypadá, že je trochu ujetá. Sundám si sluchátka a tázavě se na ni usměju.

„Máte na nose jogurt,“ informuje mě.

Začnu se smát a poděkuju jí, načež se paní protlačí ven a vystoupí. Jogurt na nose si setru prstem. Usmějeme se na sebe a já jí zamávám. Zbožňuju bezprostřední jedince, kteří se nebojí vstoupit do osobního prostoru lidí, které neznají.

Vejdou do obchodu vchodem pro personál. Nonšalantně minu docházkové hodiny a schránky se jmény zaměstnanců. Moje schránka je vždycky prázdná. Ale dnes ne. Je v ní bílá obálka. Někdo se musel splést. Ne, nespletl, na obálce je ručně nadepsáno „C“. Z obálky vyjmu papír velikosti A4 a čtu dopis napsaný na počítači tradičním písmem.

Ahoj Caroline,

vím o tom, že kvůli tvým malým trikům přichází podnik o tisíce.

Co myslíš, že s tím udělám?

/Kolega

PS: Odepiš na tento papír a vlož obálku zpátky do své schránky.

Udělá se mi špatně od žaludku. Čtu dopis znovu a znovu.

Mám jít za Daniellou a rovnou se přiznat? Jak se to říká? Lepší věcem předcházet nebo tak nějak.

Ne.

Existuje jen jeden způsob. Postavit se tomu jako žena. Z tašky vyndám propisku a velkými písmeny napíšu: KDO JSI, TY ZBABĚLČE?

Když kráčím směrem k šatně, mám pocit, že se trochu motám.

Na krvavě rudé rohové pohovce u stolečku na kávu posedává Ůsten s ALS a hlasitě se baví o nějakém divném zákazníkovi.

Usměju se, řeknu ahoj, ale neslyším, co odpovídají.

Převléknu se v úzké šatně, pípnu si příchod na Agdě a zamířím do obchodu za pult s rybami. Aniž bych zkontrolovala, jestli mě někdo špehuje, naplním plastovou krabičku asi tak kilem hřebenatek s cenou 595 korun za kilo. Zabalím ji do papíru jako slávky za 59,90, na balíček napíšu velké C a schovám jej do lednice pro personál.

Potom stisknu další číslo a zavolám jasně a hlasitě: „Šedesát osm!“

„Tady!“ zavolá muž kolem padesátky.

„Co si dáte?“ ptám se tím nejpříjemnějším hlasem a on se celý rozzáří, že ho obsluhuje taková milá kočka.

5

Mám v plánu uplavat tisíc metrů, ale u desátého jedenáctého bazénu ztratím přehled. Tentokrát holt počítání vypustím. V hlavě mi víří myšlenky.

Co chce ten, kdo má na svědomí ten dopis?

Bente a Hannes jsou v bazénu také a dělají přesně totéž, co minule. Stydlivě se pozdravíme, ale nenapadne mě nic, co bych mohla říct. Přála bych si, abych se nestyděla k ní přiřlavat a zeptat se, jestli by po bazénu nechtěla zajít na kávu nebo na oběd.

Uklidňuji mě. Od té doby, co jsem je minulý týden potkala, také víc než obvykle myslím na mámu a Sebastiana.

Několik bazénů plavu kraula a snažím se soustředit na techniku. Dýchám pravidelně, abych si udržela tempo, ale i tak mi po chvíli dojde dech. Zadek nahoře a nepřepínat se. Při plavání lehce pokrčená kolena.

Když plavu kolem Bente a Hannese asi po desáté, řeknu prostě: „Můžu vás pozvat na oběd, až tu budete hotoví?“

„Jé, ano, to určitě můžeš,“ odpovídá Bente překvapeně.

„Prima, tady v kavárně mají strašně hnusné hamburgery a měkké hranolky,“ nabízím.

Bente se zasměje.

„Zbožňuju hnusné hamburgery a jediné, co jíš, Hannesi, jsou hranolky, vid! Díky. Chceme jít, že ano?“ zeptá se a podívá se na Hannese. Hannes se vlní a nevnímá. Má sluchátka, tak patrně neslyší, co Bente říká.

„Hannes souhlasí,“ prohlásí s úsměvem a mrkne na mě oběma očima.

„Bezva, tak se uvidíme nahoře,“ říkám a pokračuji v plavání.

Sedíme v kavárně v Eriksdalsbadetském bazénu a Hannes cucá všechny svoje hranolky.

Bente říká, že je to to jediné, co jí. A pije jen mléko. „À propos, odkud pocházíme,“ dodá ještě a mě potěší, že odkazuje na náš první rozhovor, v němž zmínila, že sauna možná Hannesovi připomíná místo u maminky v bříšku.

„Někteří autisté jí jenom párky. Hannes jen hranolky.“

Bente se cpe hamburgerem, jako kdyby několik týdnů neviděla jídlo.

Je nenalíčená, má jen trochu řasenky jako já. Zmalované holky jako Daniella Anderssonová mě znervózňují. Mimochodem, Bente a já jsme každá úplně jiná, ona je světlejší a drobná, já jsem tmavší a prostorově výraznější. Ale stejně jako já má ten typ pleti, který není třeba tolik líčit.

Zeptám se na Hannesova otce. Vypadá to, že Bente pečlivě volí slova.

„Předmanželská smlouva... tak zní má dobrá rada, pokud se někdy rozhodneš vdát, Caroline. Pamatuj na předmanželskou smlouvu.“

„Aha,“ říkám, „asi chápu.“

„Ale nám je dobře. Vidě, zlatíčko?“

Otře mu pusou.

„Jo, jo,“ povzdechne si. „To je život.“

Nevím, co na to říct.

Pohladí jej po učešaných vlasech. Má pěknou, středně plavou barvu a pěšinku na straně. Tohle znám od mámy. Vždycky chtěla, aby byl Sebastian pěkně učešaný. Šamponovala ho, fénovala a česala každý den a minimálně jednou za měsíc jej brala k holiči. Prostě kontrolovala to, co se kontrolovat dalo. Ale teď mi to připadá dojemné a milé. Když jsem byla malá, nenáviděla jsem, že se pořád stará o jeho vlasy.

„Trochu jsem se obávala, že tu Hannes nebude chtít zůstat a jít. Většinou to s ním bývá chaotické, ale teď to jde dobře. Myslím, že je to proto, že tě má rád.“ Opatrně nadzvedne jedno sluchátko. „Vidě, že máš rád Caroline, Hannesi?“

Hannes se usměje a nakrčí nos. Je tak roztomilý.

Využiju toho a nadzvednu druhé sluchátko.

„Takové věci se neprozrazují hned na prvním rande, že ne, Hannesi?“ říkám. „Copak to máma nechápe?“

Hannes se začne smát a pohupovat hlavou. Že se mu bude líbit, že každá mluvíme do jednoho ucha, byl nápad, který vyšel. Ještě několikrát to zopakujeme, než Bente sluchátko pustí. Opatrně ho Hannesovi vrátím na ucho i já. Ona ví nejlépe, kde jsou hranice a kdy je čas přestat.

Hannes se vrátí k cucání svých hranolků, takže jsou ještě měkčí, než když se do nich pustil. Bente a já sedíme a beze slov jej pozorujeme.

Najednou mám ohromnou chuť ho obejmout, ale nedělám to. Já vím, že mě má rád, a také vím proč.

Cítí totiž, že nejsem nervózní z toho, že je jiný.

„A ty, Caroline? Kdo jsi?“ ptá se Bente po chvíli. „Jediný, co vím, je, že máš prsa, pro který bych vraždila...,“ přikryje si pusou rukou a ve tváři má šokovaný výraz.

Pak nám oběma dojde, co vlastně řekla, a vybuchneme smíchy. Jasně, že mě to potěšilo, ale hlavně to bylo vtipné. Postřehnu, že celou tuhle situaci pozoruje školní třída u stolů vedle nás. Hannes pokračuje v cucání svých hranolků a my se nemůžeme přestat řehtat.

Bente je úplně červená v obličeji a říká, že si nevzpomíná, kdy se naposledy tak dobře zasmála.

To ani já ne.

Blížím se ke schránkám zaměstnanců a otevřu stejnou obálku jako minule s velkým písmenem C. Je zalepená a uvnitř je nový papír, na němž stojí jediný řádek napsaný na počítači: *Já jsem se ptal/a první!*

Bez přemýšlení hned naškrábu svou odpověď.

Co chceš? Peníze? Sex? Co chceš?

Ne proto, že bych snad tomu dotyčnému chtěla něco z toho dopřát, ale proto, že musím získat nějaké indicie, abych zjistila, kdo to je.

Mám pocit, že to je muž, ale člověk nikdy neví. Dokud si nejsem jistá, podezírám všechny. Všechny ve firmě.

Můžu vyloučit jediné Liisu a Sirpu, které sedí na pokladně snad už od Zimní války. A taky Daniellu.

Myslím, že Sonja, blondatá pokladní, která vypadá jako anděl a často si prozpěvuje, to nebude. Potichu, potichoučku, ale člověk slyší, jak si pro sebe brouká podmanivé melodie.

Jednou jsme měly ve stejnou dobu pauzu a já jsem se jí zeptala, jestli by mi mohla něco zazpívat. „Bohužel,“ odpověděla mile, „zpívám si jen pro sebe.“

Může být autorem dopisů ALS? Když je opilá, sama sebe nazývá „ty odporná chorobo“! Je lesba, ale má dvouletého